

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Podstawy dydaktyki, PG_00122129						
Kierunek studiów	Chemia (O), Historia (O), Geografia społeczno-ekonomiczna z elementami GIS (O), Geografia fizyczna z geoinformacją (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Paweł Śpica				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Aleksandra Zahorska				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	10.0	0.0	0.0	0.0	40
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	40		2.0		20.0	62
Cel przedmiotu	Zapoznanie ze różnicow.paradygmatycznie koncepcjami dydaktyki, przykładami ich wdrożeń i rolą przypisyw. w nich nauczycielowi i jego autonomii. Zapozn. z pojęciami i działaniami kluczowymi dla pracy dydak. naucz., ujętymi z różnych perspektyw paradygm. Przedst. teoretycz. i społecz. przesłanek dominującego w Polsce modelu kształcenia oraz zalet i ograniczeń wytworzonej w jego ramach codzienności eduk. Przygot. do działań dydaktycz. w klasie szkol., powiązanych z refleksją na temat ich silnych stron i ograniczeń. Stworz. podstaw do podejm. twórczej i krytycznej refleksji nad własną praktyką.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
		CKN_W2 Student/ka zna i rozumie: (C.W.1.) usytuowanie dydaktyki w obszarze pedagogiki, psychologii, filozofii i socjologii wychowania, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki – rozumianej paradygmatycznie, oraz relację dydaktyki ogólnej i dydaktyk szczegółowych. (C.W.3.) zróżnicowanie paradygmatyczne współczesnych koncepcji nauczania oraz źródeł i rodzajów celów kształcenia oraz sposobów ich formułowania. (C.W.3.) umowny charakter zasad dydaktyki i źródła sproblematyzowania tego zagadnienia. CKN_W4 i CKN_W15 Student/ka zna i rozumie: (C.W.3.) klasyczne i alternatywne założenia dotyczące metod i treści nauczania oraz organizacji procesu kształcenia i pracy uczniów. (C.W.4.) klasyczne i alternatywne założenia dotyczące lekcji jako jednostki dydaktycznej, jej budowy i modeli, technik pracy oraz wykorzystania środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych. CKN_W6 i CKN_W14 Student/ka zna i rozumie: (C.W.5.) konieczność uwzględniania w projektowaniu działań edukacyjnych zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, zwłaszcza możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się. (C.W.5.) ograniczenia paradygmatycznie koncepcji i sposobów wyrównywania szans edukacyjnych oraz napięcia występujące między tym założeniem a znaczeniem przypisywanym odkrywaniu oraz rozwijaniu predyspozycji i uzdolnień, a także działaniom związanym z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych. CKN_W7 Student/ka zna i rozumie: (C.W.6.) powiązane z paradygmatycznym uporządkowaniem odmian dydaktyki sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów, w tym ograniczony charakter oceniania kształtujące pojmowanego wyłącznie w kontekście efektywności nauczania. (C.W.6.) regulacyjny i lokalny charakter wewnątrzszkolnego systemu oceniania oraz interakcje i napięcia występujące między nim a sprawdzianami i egzaminami zewnętrznymi. CKN_U1, CKN_U2, CKN_U6 i CKN_U8 Student/ka potrafi: (C.U.1.) elastycznie dobierać	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW5] realizacja zadania problemowego [SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta [SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK5] realizacja zadania problemowego [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
		metody pracy dostosowane do zróżnicowanych możliwości uczniów i ich potrzeb. (C.U.2.) zaproponować działania dydaktyczne służące integracji klasy szkolnej (rozumianej jako tworzenie klimatu uczenia się) i rozwijaniu umiejętności uczenia się we współpracy. (C.U.3.) zaproponować metody nauczania stosowne do treści kształcenia oraz zapewniające warunki do konstruowania wiedzy przez uczniów a także pobudzania ich kreatywności i rozwijania ich kompetencji poznawczych, praktycznych i społecznych. (C.U.4.) zaproponować stosowne do celów koncepcje prowadzenia zajęć/lekcji i zaproponować ich strukturę, odwołując się przy tym do przyjętych przez siebie założeń paradygmatycznych. CKN_U7 Student/ka potrafi: (C.U.5.) zaproponować rozwiązania dla uczniów zdolnych, przygotowujących się do udziału w konkursach, zawodach i olimpiadach różnego typu. CKN_U10 i CKN_U11 Student/ka potrafi: (C.U.6.) świadomie posługiwać się w procesie oceniania różnymi formami gromadzenia danych do oceny oraz odmianami informacji zwrotnej, dostosowanej do potrzeb ucznia i stymulującej go do pracy nad własnym rozwojem. CKN_K2 Student/ka jest gotowy/a do: (C.K.1.) twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych i dokonywania służących rozwojowi ucznia świadomych wyborów między paradygmatami dydaktyki. CKN_K6 Student/ka jest gotowy/a do projektowania działań zmierzających stymulowania poprawy jakości pracy własnej i szkoły. CKN_K7 Student/ka jest gotowy/a do pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z innymi nauczycielami w celu wdrażania innowacyjnych rozwiązań dydaktycznych.	

Treści przedmiotu	Wykłady (30 godz.) Pograniczny charakter dydaktyki jako subdyscypliny naukowej pedagogiki: jej powiązania z psychologią, filozofią i socjologią edukacji, oraz kontekstem praktycznym, w tym z wiedzą potoczną, indywidualnymi teoriami nauczyciela, regulacjami prawnymi określonego systemu oświatowego. Zróżnicowanie paradygmatyczne koncepcji dydaktycznych (mapa paradygmatów) i jego konsekwencje dla myślenia pracy nauczyciela, w tym rozumienia celów, metod i treści kształcenia oraz oceniania, a także projektowania działań dydaktycznych, uwzględniających zróżnicowanie poznawcze, emocjonalne i społeczne uczniów. Koncepcje wiedzy, uczenia się i nauczania w perspektywie paradygmatycznej. Zróżnicowanie myślenia o wpieraniu rozwoju ucznia i strategiach motywacyjnych stosowanych przez nauczyciela. Rola nieformalnego nauczycielskiego diagnozowania umiejętności uczniów w procesie indywidualizacji kształcenia. Zakres autonomii nauczyciela w poszczególnych ujęciach paradygmatycznych. Klasyczne i alternatywne założenia dotyczące lekcji jako jednostki dydaktycznej, jej budowy i modeli, technik pracy oraz wykorzystania środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych. Dydaktyka normatywna i instrukcyjna jako modele dominujące w polskiej szkole. Rola podstawy programowej jako źródła celów i treści kształcenia. Miejsce oceniania w obiektywistycznie rozumianym procesie kształcenia i w systemie oświatowym. Prawne regulacje dotyczące oceniania. Różne rodzaje i funkcje oceniania szkolnego. Ocenianie szkolne a egzaminy zewnętrzne. Wewnątrzszkolne systemy oceniania. Zagadnienie wyrównywania szans w ujęciu dydaktyki obiektywistycznej i roli przypisywanej egzaminom zewnętrznym. Klasa szkolna jako środowisko edukacyjne a zarazem środowisko pracy różnych nauczycieli, odmiennie rozumiejących swoją rolę oraz stosujących odmienne strategie pracy dydaktycznej. Lokalne uwarunkowania funkcjonowania klasy szkolnej jako przesłanka do projektowania zindywidualizowanych działań edukacyjnych. Odmienności w paradygmatycznym rozumieniu kategorii indywidualizacja kształcenia i samodzielność ucznia. Inne niż klasa szkolne środowiska dydaktyczne. Ćwiczenia (10 godz.) Analiza modelowych rozwiązań dydaktycznych podjęta z perspektywy odmiennych paradygmatów. Analiza dydaktycznych zdarzeń krytycznych i projektowanie rozwiązań osadzonych w założeniach opozycyjnych podejść paradygmatycznych. Identyfikacja mocnych i słabych stron zaproponowanych rozwiązań.
-------------------	---

Wymagania wstępne i dodatkowe	Zaliczenie z wynikiem pozytywnym przedmiotu: Rozwój ucznia: jego konteksty oraz zaburzenia. Orientowanie się w psychologicznych prawidłowościach rozwoju jednostki oraz w podstawowych uwarunkowaniach procesów uczenia się.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Poziom znajomości treści programowych oraz opanowania efektów uczenia się, wyrażony zakresem poprawnie udzielonych odpowiedzi w teście (co najmniej 51% poprawnie udzielonych odpowiedzi).	51.0%	100.0%
	Warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia końcowego jest obecność na zajęciach i aktywny udział w ćwiczeniach oraz poprawne wykonanie wszystkich zadań realizowanych podczas ćwiczeń.	100.0%	0.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): D. Klus-Stańska (2018), Paradygmaty dydaktyki. Myśleć teorią o praktyce. Warszawa: PWN G. Szyling, (2011, 2017), Nauczycielskie praktyki oceniania poza standardami. Kraków: IMPULS, rozdziały I i II G. Mietzel (2003), Psychologia kształcenia. Gdańsk, GWP, rozdziały 1 5.A.2. studiowana samodzielnie przez studenta D. Barnes (1988), Nauczyciel i uczniowie. Od porozumiewania się do kształcenia. Warszawa WSiP. W. Okoń (2003), Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej. Warszawa, Wydawnictwo Akademickie Żak, cz. I i II. Strony internetowe: http://www.edunews.pl/ G. Szyling, O informacji zwrotnej i jej relacjach z uczeniem się. Ku dydaktycznej refleksji nad perspektywą zmiany w kształceniu akademickim w Polsce. https://kwartalnikpedagogiczny.pl/resources/html/article/details?id=182655&language=pl	
	Uzupełniająca lista lektur	B. Literatura uzupełniająca D. Klus-Stańska (2010), Dydaktyka wobec chaosu pojęć i zdarzeń. Wydawnictwo Akademickie Żak: Warszawa 2010, s. 209-244.	
	Adresy eZasobów		

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.